

Прочитай і підкинь другому!

Всеволод Рамзенко

**ЧОМУ МИ ЗА
УКРАЇНСЬКУ
САМОСТІЙНУ СОБОРНУ
ДЕРЖАВУ**

Київ

1951

Львів

Всеволод Рамзенко

**ЧОМУ МИ ЗА
УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ
ДЕРЖАВУ (УССД)**

Українська Самостійна Соборна Держава
— наш бойовий заклик

Український національно-визвольний рух бореться за національне і соціальне визволення українського народу, за його розкріпачення, за звільнення народу з пут теперішньої неволі. Перша і найважливіша мета, яку ставить собі український національно-визвольний рух, — здобути Українську Самостійну Соборну Державу (УССД). Воно — дуже велике, історичне і революційне завдання. „За Українську Самостійну Соборну Державу!“ — це найреволюційніший і найжиттєвіший бойовий заклик українського національно-визвольного руху. В тих чотирьох полум'яних словах міститься все: і визволення від теперішньої неволі, і створення в цілій Україні справді людського, вільного справедливого життя, і забезпечення України від напасти на даліше майбутнє.

Що таке держава? В найзагальнішому окресленні це, в наших часах, організація, яка охоплює всіх людей, що живуть на

якомусь визначеному просторі землі, призначена для впорядкування відносин між цими людьми і налаштування відносин з іншими державами.

Український національно-визвольний рух бореться за те, щоб на світі були лише національні держави, як держави найсправедливіші. Національна держава як організація обіймає один, звичайно цілий, народ. Цю організацію створює собі сам народ. Держава тримається і живе тим, що цілий народ хоче, щоб вона була і діяла. Звичайно кажеться: держава тримається і живе волею народу. Український визвольний рух рішуче проти всяких форм багатонаціональних держав-імперій, бо в них один народ політично поневолює, економічно висискує, фізично знищує і культурно гнобить інші народи, що входять до складу цієї держави.

Незавжди, однак, національна держава з'являється цілком справедливою формою життя даного народу. Часто вона з'являється знаряддям в руках панівної класи чи клас даного народу, (нпр., поміщиків, капіталістів) для придушення (в більшому чи меншому ступені) працюючих клас цього ж народу.

Ми боремося за державу, що дбає про спільне добро цілого народу, що уможливорює свободний і якнайкращий розвиток ці-

лого народу і кожної людини в ньому. Український національно-визвольний рух бореться за державу для працюючих мас, за державу, в якій буде знищена всяка експлуатація людини, в якій не буде ні експлуататорів, ні експлуатованих, не буде ні поміщиків, ні капіталістів, ні большевицьких вельмож, ні всяких інших п'явок. Ми за таку державу, що дає народові силу і змогу оборонитися від нападу з боку чужих держав.

Сьогодні ще не всі народи мають свої держави. Є ще народи, такі як український, що насильством змушені жити в чужих державах. Але цілий світ нині визнає, що кожний народ, малий чи великий, старий чи молодий, сильний чи слабкий, кожний народ має від природи право творити собі на своїй землі свою власну, рідну державу, і то сам, без нічийої ради ні допомоги.

В останніх часах багато народів, що давніше не мали своїх держав, або мали та втратили, тепер вибороли собі право на власну державу.

Чому ми підкреслюємо, що боремося насамперед за українську державу? Що хочемо цим сказати? Власне хочемо цим підкреслити, що в Україні, на українській землі, серед українського народу має право діяти тільки українська держава. То

значить, що ця держава має бути створена тільки українським народом. То значить, що всі установи держави мають бути тільки українські. Парлямент — найвище народне представництво і найвища народна влада — має складатися з українців, і то таких, що їм найбільше лежить на серці лише добро цілого українського народу. Міністрами мають бути також українці і такі самі, як послы до парляменту. Армія має складатися з українців, а старшинами і генералами в ній мають бути українці. Всі суди в Україні мають складатися з українців і прокурорами мають бути українці. Всі школи в Україні мають бути українські, учителі в них — українці, наука в них має відбуватися по-українському. Всі державні службовці (урядники, чиновники) мають бути українці. Всі робітники і інженери в українських фабриках, заводах, шахтах мають бути українці. Так само має бути на залізницях, на кораблях, на пошті, в радіокомітетах, всюди, в усіх ділянках державного життя. Всі ті установи разом і кожна зокрема мають дбати лише про загальне добро цілого українського народу і кожної української людини. Вони мають дбати про те, щоб українському народові жилося добре, і про те, щоб у майбутньому йому жилося краще. Лише така держа-

ва може бути українська. За ніяку іншу державу український народ добровільно не буде боротися, хіба лише за таку.

В українській державі напевно будуть національні меншості (росіяни, поляки і ін.). Вони будуть мати забезпечені всі ті самі права, що й українці, бо й обов'язки на них лежатимуть ті самі. Але ті права забезпечить їм українська держава тільки під умовою, що вони не будуть діяти на шкоду українському народові і його державі.

Що значить, що українська держава мусить бути самостійна? Це значить, що українська держава мусить бути ні від кого, ні від якої чужої держави незалежна. Це значить, що перше і останнє слово, найвищу силу і владу матиме в українській державі лише український народ, його вільно вибрані представники, його власна, ним установа державна влада — український парламент і уряд. Це значить, що в справі української держави не сміє вмішуватися ніяка чужа держава. Це значить, що в українській державі господарем мусить бути тільки український народ. Тільки сам український народ матиме найвище право і силу в українській державі. Це значить, що держава українського народу робитиме тільки те, що скаже український

народ. Це значить, що ніяка чужа держава, ніяка постороння сила не сміє і не матиме права наказувати українському народові, що він має робити, ні вимагати від українського народу чогось такого, що йому шкодило б або було б проти його волі.

Підкреслювати вимогу самостійности треба також тому, що бувають держави не зовсім самостійні, а якнебудь залежні від якоїсь чужої сили. Навіть большевики, не сміючи чисто заперечувати право українського народу на власну державу, і щоб його обманути, навіть большевики брешуть, що вони дали українському народові державу, яку називають УССР. Та, як знаємо, УССР не те що не є самостійною, але навіть не є окремою державою. Большевики в дуже багатьох випадках самі заперечують те, що на іншому місці говорять про УССР, як про нібито українську самостійну державу.

Про самостійність говоримо ще й тому, що бувають у світі держави, які об'єднують кілька народів. Це так звані федерації. Справа такого чи іншого об'єднання — це власне справа кожного народу. А українському народові треба якнайбільше відділитися від своїх сусідів (Росії і Польщі). Українському народові не можна входити у ніякі союзи — федерації. Бо інші

народи (точніше — їх керівні імперіялістичні кола) завжди стараються використати такий союз на те, щоб поневолити український народ, щоб його собі підкорити. Колись, у XIV сторіччі українці разом з литовцями вступили були в союз з поляками, щоб жити в одній державі. Та поляки поневолили і українців, і литовців, і зробилися панамі над ними. Сьогодні російські большевики також прикривають своє панування над Україною якимсь нібито союзом, об'єднанням. Одним словом, всякий союз українського народу в одній державі з його сусідами — це поневолення українського народу і панування сусідів. Тому український народ мусить боротися тільки за власну, самостійну, окрему для себе державу. А як український народ матиме свою власну окрему державу, і набере сили, тоді буде говорити з іншими народами, як рівний з рівним. Бо тоді український народ зможе відповісти кожному, який хотів би силою накидатися на український народ, такою самою силою.

Що значить, що українська самостійна держава мусить бути ще й соборна? Це значить, що українська держава має розтягтися на всі українські етнографічні землі, тобто всі ці землі, що на них від віків суцільною масою живе український народ.

Ані клептика своєї рідної землі не відступить український народ захланним, несвтим імперіялістам. Кожна стопа, кожна п'ядь української землі від тисячів років освоєна важкою, мозольною працею українського хлібороба, обильно полита кров'ю і заскороджена кістями українського воїна. За кожнісіньку п'ядь своєї землі український народ накладав головами своїх найкращих синів. А тимчасом сьогодні большевики багато такої української землі відрізали полякам, частину прилучили до т. зв. Білоруської ССР, хоча Білорусь, як цілість, з'являється колонією, а найбільше приділили Росії (українські райони Курщини, Кубань, Крим). Це не лише найнесправедливіша кривда для українського народу. Це страшний злочин щодо українського народу. Тому український народ, маючи на те природне право, буде всією своєю силою добиватися того, щоб поза границями української держави не лишився ні найменший клептик української землі. А це означає, що українська держава має бути соборна держава. Це означає також, що українська самостійна держава має бути одна-єдина для цілого українського народу, для всіх українських земель. Як єдиний є український народ, так само єдиною, неподільною мусить бути і українська держава.

Такий зміст і значення нашого революційного і життєвого бойового закликту „За Українську Самостійну Соборну Державу!“ Він уже сам собою говорить за те, що ні один чесний і гідний син України не повинен ніколи вагатися, коли треба стати в ряди безпосередніх борців за волю і державу.

Тим не менше кожний українець повинен сьогодні ясно і виразно розуміти всі ці причини, що наказують йому боротися за рідну державу. Кожний українець повинен мати їх у своєму серці, закріпити їх у своєму розумі, повинен відчутти їх цілим своїм еством, тілом і душею, так як відчуває свої особисті потреби.

В українського народу сьогодні тих причин дуже багато, так багато, як ні в одного поневоленого народу. Всі вони однаково важні, хоч одні більше, другі менше дошкульні. І як кожний українець знатиме докладно всі ті причини, як вони стоятимуть йому постійно перед очима, як стануться складовою частиною його українського сумління, тоді на кожний заклик України він буде готовий.

Само життя наказує українському народові, змушує його безупину боротися за свою державу, за своє національне і соціальне визволення, за УССД.

Українська Самостійна Соборна Держава
— природне прагнення і природне право
українського народу.

За таку державу — українську, самостійну, соборну — український народ, поки він її не має, не перестане боротися. За неї боротися він перестати не може, хоч би й хотів. Заперестати таку боротьбу не дозволяє жодному поневоленому народові сама природа. Не було і нема в цілому світі живого сотворіння, що не хотіло би жити вільно і по-своєму. Все, що живе, хоче жити вільно, хоче жити так, як цього вимагає його внутрішня природа. Птаха потребує повітря, риба води, рослина землі, а все разом — соняшного світла — тепла. Так само народ потребує власної держави. Оце і називається природне прагнення. Природа вложила в кожний народ такі сильні, непереможні прагнення, як любов до волі, хотіння жити самостійно і самому бути собі господарем. Так само природа вложила в душу кожного народу такі великі почування, як ненависть і відраза до неволі, до визиску, приниження, опідлення і рабства.

Ці прагнення, ці почування такі сильні, що поневолювачі та їх неволя ніколи не можуть їх убити, хоч би не знали яких

жорстоких і безоглядних засобів до того не вживали. Найвище, що може зробити неволя, то притупити ці прагнення і почування. Через те бувають часи в житті кожного поневоленого народу, коли загал народу немов би спить, а за його волю і самостійність борються лише нечисленні його сини. Але ці нечисленні розбуджують народ і знов розпалюють в ньому любов до волі та хотіння мати свою державу. Так само вони розбуджують і розпалюють в народі ненависть і відразу до неволи, до рабства. І тому праця таких нечисленних у часи найбільшого натиску поневолювачів — це така сама боротьба і так само важка, як у сприятливіших часах чинні виступи тисячів і мільйонів.

Коли придивимося до життя (історії) всіх тих народів, що є або були поневолені, побачимо на кожному кроці боротьбу за волю і за свою самостійну державу. Ця боротьба раз буде слабша і вужча, часом навіть майже невидна, як у нас, наприклад, за Шевченка. Інший раз вона буде широка й розмашиста, на повний хід, як у нас за Хмельницького. Але ніколи вона не вигасає цілком. Бодай який десяток найвідважніших, найсміливіших, наймудріших людей промовляє, так як уміє й має змогу, за свій народ, і це на той час вже досить.

Ірландський народ, наприклад, 780 років вів свою визвольну боротьбу. В цій боротьбі переживав він великі і славні підйоми і подвиги. Але переживав і довготривалі, глибокі, нероздавалося — безвихідні і безнадійні занепади. І щойно 18 квітня 1949 року настала хвилина, коли ірландці проголосили свою, ірландську самостійну державу. Правда, ця держава ще не соборна, ще частина ірландської землі належить до англійської держави. Та ірландці не перестають ще далі боротися за свою соборність.

Те саме побачимо в житті чеського народу, польського народу, балканських народів, народів Індії і кожного-кожного народу, що був або є поневолений. Попавши в неволю, жоден народ не перестає боротися доти, доки не здобуде своєї самостійної соборної держави. Бо такий закон природи. Кожна окрема людина хоче жити і розвиватися. Так само і цілий народ хоче жити і розвиватися. Кожна окрема людина хоче жити вільно й гідно. Так само й цілий народ хоче жити вільно й гідно. Це хотіння, ця любов до волі такі сильні, що аж непереможні.

Український народ своєю влачею, своєю внутрішньою природою — один з найбільш воделюбних народів у світі. Тисячу років

тому український народ збудував свою державу, одну з найсильніших тоді в Європі. Половці, татари, поляки й мадяри розбили українську княжу державу. 300 років український народ збирав сили і воскресив свою державу за Хмельницького. Поляки, москалі й турки розбили українську козацьку державу. 200 років український народ збирає сили і в 1918 р. ще раз воскрешає свою державу. І знову російські большевики й польські імперіялісти не дали нашій державі закріпитися, а вбили її в колісці. Український народ далі збирає сили і далі бореться. Як не намагались дотепер сусіди зв'язати український народ зі собою, перемінити його в частину свого народу, яких страшних засобів не вживали при тому і таки нічого з того не вийшло. Ні в раба перетворити себе, ні з іншим народом зілляти себе український народ не дав, не дозволив. На цілому просторі своєї землі, від Кубані до Лемківщини, український народ дотепер видержав твердо всі нелюдські натиски ворогів і залишився вірний собі, своїй внутрішній волелюбній природі. Живої душі українського народу не вдалося дотепер і ніколи нікому не вдасться скувати.

З усіх ворогів української державності залишився нині ще один, найгрізніший і

найбільш безпощадний — Росія. Проти цього останнього поневолювача України український народ сьогодні бореться насамперед руками своїх снів, що гуртуються в УПА і ОУН. Український народ дає цим визвольним організаціям якнайширшу підтримку, таку широку, на яку лише дозволяють страшні, жорстокі обставини большевицької неволі. Українські народні маси на кожному кроці ділом, чином включаються в нинішню національно-визвольну боротьбу. Про це свідчать: масовий опір українських селян большевицькій колективізації, большевицьким хлібозаготівлям, масовий бойкот усіх большевицьких виборів. Цим усім український народ, з одного боку, одобрює діяльність своїх нинішніх визвольних організацій, немов би голосує за них і за те, що він хоче своєї держави. З другого боку, цим український народ підготовляється, щоб у відповідну хвилину стати весь, як один чоловік, як за Хмельницького, до остаточного зриву й змагу за свою державу.

Натиск ворогів не має і не буде мати ніякого успіху тим більше, що український народ свідомий свого природного права на власну державу, на власну хату й господарство. Український народ має свою власну простору й багату землю. На своїй

землі від Дону аж поза Сян український народ живе від тисячів років. Зі своєї землі український народ не дався зігнати нікому і нікому чужому не дозволив на довше засісти на цій землі. І так як кожний народ, що має свою власну землю-територію, український народ має право на тій землі, на тому ґрунті збудувати собі свою хату-державу. Це право можна на якийсь час відібрати в українського народу силою, більшою, ніж має її український народ. Не завжди, однак, неможливо відібрати в українського народу це право, хіба що шляхом знищення цілого народу до нощі. Але й це неможливо. Такого великого народу як українці ніхто не може знищити. Не вдасться це й російсько-більшевицьким гнобителям, хоч як вони до цього змагають (шляхом безпосереднього фізичного знищування: масові навмисні голоди, розстріли, мордування, тюрми, лагери, Сибір, знищування на фронтах, та шляхом духовного винищування: русифікація всіх ділянок життя, здушування всяких проявів національної свідомости, державницького думання, найменшого навіть патріотизму, прищеплювання рабської покори і почуття нищечинности). А крім цього український народ не сам. З ним разом поневолені раніше і новоокуповані народи, з ним разом

всі загрожені російсько-большевицьким імперіялізмом народи, які не хочуть, щоб пізніше з ними сталося таке саме, що з українським народом, і тому переважаюча сила Росії таки скінчиться.

Тому, однак, що дотепер усі суперечки між народами вирішує насамперед сила, тому своє право на свою державу поневолений чи бездержавний народ мусить показати силою, боротьбою. Ось наприклад Індонезія. Донедавна це ще цілком колоніальна країна. А сьогодні це вже самостійна держава. Це своє нове незалежне становище індонезійці здобули власною боротьбою, власними силами. Здобули наперекір усім і вся.

Правда, сьогодні в світі ніхто, жоден народ і жодна держава, навіть найсильніша, не старається за всяку ціну формально заперечувати право якогонебудь народу на власну державу. Але на ділі це право часто топчеться. Найжорстокіше потоптали це право російсько-большевицькі імперіялісти. Вони не тільки вже потоптали свободу багатьох народів, замінивши їх на безправних колоніальних рабів в своїй тюрмі народів, але наважуються навіть відбирати право на власні держави в вільних дотепер народів. Тому волелюбним народам треба насамперед знищи-

ти російський імперіялізм, большевизм, бо це найстрашніший ворог самостійности й незалежности всіх народів. При тому український народ не сміє забувати, а завжди мусить пам'ятати, що до інших народів і їх державних кермачів, політиків і дипломатів насамперед і найкраще промовляє сила.

УССД — заповіт предків
і обов'язок щодо минулих поколінь
народу

Український народ бореться сьогодні й далі буде боротися за УССД, бо за неї боровся український народ багато сотень років дотепер. Вся дотеперішня тисячелітня історія (життя) українського народу, нам, тим людям, що живемо тепер, і всім тим, що житимуть по нас, наказує боротися без перестанку за УССД і її зміцнення. І в тих часах, коли український народ мав свою державу, і в тих часах, коли її не мав, завжди український народ, як і кожний інший волелюбний народ, платив дорогу ціну крові і труду за те, щоб мати свою державу і мати її вічно. За українську державу на протязі десятків поколінь мільйони найкращих, наймудріших, найвірніших синів українського народу бо-

ролися і трудилися, терпіли муки і страждання, проливали кров і гинули. Відколи український народ в неволі, кожне покоління народу працювало і боролось, терпіло й гинуло за свою державу, не зважаючи, чи воно само діб'ється до тої мети, а часто навіть не сподіваючись добитися до неї. Наші предки боролися і терпіли, наші предки вмидали з надією, що наступне покоління вже здобуде те, чого їм не вдалося здобути. Ось Шевченко. Скільки мук відтерпів він у ворожій каторзі, скільки переслідувань і гонінь зазнав за своє коротке та не даром прожите життя. Він був тоді майже самотній. Та тоді його праця над пробудженням свого народу вистачала за працю й боротьбу тисяч звичайних людей. Так, він знав, що за свого життя він не побачить українського народу в „своїй хаті-державі“. Але вірив, що це неминуче станеться в майбутньому. Тому в своїх заповітах Шевченко каже: мене поховайте, а самі вставайте, гуртуйтеся, єднайтеся, учіться на своїй і чужій історії, куйте зброю, рвіть кайдани і закладайте вольну нову сім'ю — свою державу. Боріться — поборете! Такий заповіт-наказ, писаний не завжди пером, але завжди кров'ю, припечатаний геройською смертю, залишали наступним поколінням українського

народу всі його попередні покоління.

Вся праця і весь труд, вся кров і всі терпіння, всі мільйони смертей, принесені найкращими синами українського народу — це немов велитенський і неоцінений скарб, що складався на протязі сотень років мільйонами людей з десятків поколінь. Кожне покоління докладало до того скарбу свою пайку. І так цей скарб, за який український народ мусить купити собі свою державу, все росте й росте. Склалися на нього українські вчені, письменники і прості люди, українські полководці і звичайні, безіменні воїни, українські політики, дипломати і українські селяни, робітники. Всі вони склали цей скарб із вірою та надією, що ще наступне покоління доложить свою пайку, та й буде досить, щоб купити українському народові свою державу. І невже ж цей увесь дорогоцінний скарб мав би нараз пропасти? „Невже ж задармо стільки серць горіло найсвятішою любов'ю до свого народу, „офіруючи душу і тіло“ для його майбутнього сподіваного добра“ — запитує Франко всіх українців, і тих, що тоді жили, і тих, що мали прийти пізніше. Ні! І ще раз ні! Дорогоцінний скарб, зложений нашими предками, не сміє бути і не буде розтрачений! Теперішнє покоління українського народу гідно працює

над тим, щоб цей скарб зберегти і збільшити і тим самим наблизити день воскресення Української Самостійної Соборної Держави.

А цей день дійсно наближається. Коли порівняти часи Шевченка з нашими часами, то відтоді дотепер український народ добився багато, великий шмат дороги зробив він на шляху до своєї держави. Тоді ні світ не знав нічого про Україну, бо забув про неї, ні вороги не признавали, що існує український народ. Тоді навіть мільйони українців не знали, хто вони, чії сини, ким і за що закуті. А тепер? Навіть Москва, ота ненаситна і безчесна Москва мусить признати, що є на світі окремий український народ, що йому правно належиться своя держава і відповідне місце серед вільних народів. Інша справа, що та сама Москва, признаючи на словах природні права українського народу, старається, поки має силу, знищити його. Та на те ми й боремося сьогодні, щоб таке не могло статися.

Українська Самостійна Соборна Держава

— передумова життя і росту

українського народу

Боротися за УССД, значить боротися за те, щоб український народ міг жити так,

як живуть усі інші вільні народи — повним, всебічним, буйним, незв'язаним, справжнім людським життям. Щойно у своїй державі український народ зможе жити по-сьому, так як йому сподобається і захочеться. Щойно в своїй державі український народ зможе жити по-людському, зможе розвиватися, рости, багатіти, набирати сили. Лише в своїй державі український народ матиме можливість працювати на себе і для себе. Лише в українській державі всі величезні багатства української землі зможуть бути використані насамперед для добра українського народу. Лише, маючи свою державу, український народ зможе творити такі діла, що можуть бути корисні для цілого людства, збагачувати людську культуру, і тим здобувати українському народові пошану і признання цілого світу.

Подивімся на народи, що мають свої держави, і подивімся на себе. Там у тих самостійних, незалежних народів є все. В них є свої вчені, свої письменники, музики, малярі, різьбарі, свої інженери, агрономи, лікарі, свої політики, генерали, дипломати. В них є свої школи і університети, а в тих школах вчать по-своєму, по-рідному, і так, як їм вигідно. В них є свої фабрики і заводи, зо своїми робітниками й інженерами, що всі працюють над тим,

чого їх народові найбільше потрібно. Все-все є там своє, рідне, любе, дороге. Там радіо говорить по-своєму і для своїх, а в широкий світ говорить правду про свою країну. Там газети друкуються по-своєму і про свої власні радощі і болі, про своє життя. Там пишуться і друкуються щодня всякі книги, наукові, виховні і для розваги, а все по-своєму, для себе і про своє рідне. Там політик-дипломат їде за кордон, щоб насамперед боронити свій народ і його інтереси, щоб представляти і захищати свою державу. Там свої рідні установи, державні чи приватні, торгують з закордоном тим, чим їх країна багата, а собі купують те, чого в них не достає. Там школяться військо, своє, рідне, своєю мовою, і з думкою про те, що їм треба захищати насамперед свою власну країну, власний народ. Так — на кожному кроці. Всі люди такої самостійної держави вчать-ся, думають, працюють, добиваються успіхів, а все для того, щоб якнебудь збагатити свій народ, піднести його, виховати його, придбати йому силу, славу і багатство. Там є і такі люди, що своїм розумом, або талантом доходять до нечуваних висот. Тим вони починаються до розвитку й збагачення вселюдської культури, а для свого народу здобувають признання, роз-

голос, славу здібного й вартісного народу. Все те мають вони тільки внаслідок того, що мають власну державу.

А в нас? Всім життям нашого народу, і самими людьми, і його працею, і всіма багатствами господарить по-своєму, по-московському Москва. Росіянин-большевик господарить у нас так, як йому вигідно і потрібно: народ нищить та калічить, людей перемінив у невольників, а багатства згортає і вивозить.

У нас наймудріших, найсильніших духом, характером і розумом людей, людей найталановитіших, найкращих українських людей ворог нищить. Він їх або таки вбиває, або вкидає в тюрму чи концтабір. Менше характерних і слабших ворог силоміць або підступом притягає на свій бік і запрягає до роботи на свою користь, противної українському народові. Всій решті здібних українських людей ворог замикає доступ до вільної науки і праці. Всім забороняє свobodно думати, діяти і творити. І тому, якраз тому, нас, українського народу, нібито й нема, світ не чує про нас, бо не бачить наших діл, тих великих діл, які єдині здобувають кожному народові розголос і признання в світі. Бо коли навіть, незважаючи на утиски неволі, якийсь українець дійде до чогось великого, то

ворог зараз забирає це для себе, приписує це собі, каже, що це його заслуга. А нам і за те платить гнівом і знищенням.

Ще важніше значення має для нас як народу, наша внутрішня духовна міць і духовне здоров'я. В неволі народ попросту личавіє. В неволі душа, думки і почування народу робляться нездоровими, каліками. Маючи до діла лише з державою, яка знає тільки визискувати, гнобити, переслідувати й убивати, народові здається, що всяка держава, навіть і своя, мусить бути проти людська і лише з насильством. Народ не бачить ніде правди й справедливости на світі. Через масове донощицтво, кожна людина боїться іншої, боїться свого близького, не довір'яє йому. Взагалі люди стаються для себе чужі, а навіть ненависні. Красти примушує голод, і то красти в тої ненависної держави своє, гірко запрацьоване. В той спосіб людина привикає до крадежу та й уже не вважає його чимось нечесним. Непевність ні дня, ні години сприяє розростові пияцтва, гульні, розпусти, а одне з другим робить людину чимось безобразним, не схожим ні на людину, ні на звіра, чимось найосоружнішим в світі.

Очевидно, українські люди в неволі не даються. Вони ставлять спротив усім ворожим затіям і цим дають найкращий до-

каз своєї людської гідности. Але щойно своя, українська держава може повернути українським людям в усій повноті їх людську подобу, воскресити, відродити в них те, що є в людині найцінніше — віру в себе, віру в добро, в правду і справедливість. Лише своя держава зможе викувати душу української людини і душу цілого народу від тих чиряків і гнилі, що їх прищеплює нам ворожа, російська неволя. Щойно в своїй державі наш народ зможе стати справжнім, повноцінним, повним своїх сил і вартости народом. Щойно в УССД українські люди зможуть стати справжніми, повноцінними, вільними й гідними людьми.

Так само лише в державі дійсно народній, національній — в державі одного народу і державі для народу — можливий є справжній суспільний і політичний поступ. Лише така держава дозволяє здійснити, перевести в дію і в життя справжню суспільну справедливість і справжню демократію. Лише така держава не може стати на перешкоді здійсненню і дальшому розвитку суспільної справедливости й демократії.

Сьогодні в Україні ті, що найваще працюють, ті живуть в найбільшому недостатку та нужді. А ті, що взагалі не працюють, живуть у розкошах і не знають ніякого

недостатку. Сьогодні в Україні одні, нечисленні, наїдаються всього по горло, а другі, мільйонові маси примирають з голоду та від нужди. Це значить, що немає тепер в Україні ні за макове зерно суспільної справедливості, а є кричуща, жорстока кривда і несправедливість. Сьогодні в Україні жменька партійних верховодів і чекістів має всі права і необмежене панування над рештою народу. А мільйонові маси — чисто безправні, такі безправні, як ніколи і ніде в світі. Це значить, що немає тепер в Україні ні за ніготь демократії, а є необмежена самоволя (проізвол) і безправство, є чорне-темне рабство. Все це є тому, що є в Україні російські більшовики, які безмежно кривдять український народ, бо хочуть над ним вічно панувати.

Український національно-визвольний рух у своїй програмі наперед визначає широкі заходи для покращення суспільно-політичного порядку в Україні.

Це такі заходи, що можуть бути здійснені вже зараз, сьогодні, як би цьому на перешкоді не стояли кремлівські вельможі — імперіялісти. Програма українського національно-визвольного руху передбачає державну власність на велику промисловість, кооперативно-громадську власність на промисловість дрібнішу і приватну влас-

ність на дрібну торгівлю. Це забезпечить український народ перед витворенням у його середині кляси капіталістів. Український визвольний рух стоїть за участь робітників в керівництві підприємствами, за вільну працю і вільний вибір праці, за знищення всяких форм експлуатації (стахановщини, соцзмагань і т. п.), за таку оплату праці, яка забезпечить заможне і культурне життя цілій сім'ї, за вільні профспілки.

Програма українського визвольного руху передбачає повне знищення колгоспного ладу в Україні, розподіл колгоспів, безплатну передачу землі на власність селянам у формі одноосібних трудових господарств. Обмеження скількості землі в одних руках при одноосібній системі господарства має на меті не допустити до витворення експлуататорських груп в сільському господарстві.

Програма передбачає рівночасно здійснення широкої, справжньої демократії і суспільної справедливості, вільні вибори, свободу преси, слова, зборів, громадських і політичних організацій, незалежні народні суди, вільний виїзд за кордон, повне забезпечення прав національним меншинам. Демократичний устрій, забезпечення всім людям в державі підставових прав, не дозволить, щоб з народу вийшла купка таких

державних вельмож, як большевицькі вельможі у большевицькій державі. Бо треба пам'ятати, що кляса большевицьких вельмож змогла витворитися тільки завдяки проповіді т. зв. „диктатури пролетаріату“, яка через диктатуру одної партії довела до безконтрольної і самовладної диктатури Сталіна та його соратників.

Але, щоб усе це здійснити, на це потрібно насамперед незалежності, самостійності, своєї держави. Тому лише в УССД український народ зможе налагодити своє життя так, щоб відносини поміж усіма українськими людьми були якнайсправедливіші. Тільки в українській державі, в своїй, рідній державі відносини між державними установами і українськими людьми можуть стати справді людськими, справедливими, без насильства, брехні і обману. Тільки УССД може забезпечити, щоб і одні, і другі відносини стали в майбутньому ще кращі, ще справедливіші.

Так само щойно в своїй державі український народ зможе сам і тільки сам користати з невичерпаних багатств своєї землі, що з них дотепер користає тільки його найлютіший ворог — Москва. Щойно тоді всі ці щорічно грабовані Москвою мільйони тонн заліза, вугілля, марганцю, нафти, хліба, цукру, сала зможе український на-

род використати у своїх власних інтересах. Щойно маючи свою власну державу, український народ зможе обернути всі свої багатства на своє власне добро, на свій розріст і збагачення, на те, щоб зробити себе сильним і могутнім. Щойно в своїй державі український народ зможе розвивати і плекати без обмежень свою науку і техніку, що дасть йому змогу якнайкраще використовувати свої природні багатства і здібності. Щойно в своїй державі український народ зможе вчитися від інших народів того, чого йому найбільше треба вчитися і що сам вважатиме за відповідне вчитися. Тільки в своїй державі український народ зможе вільно розвивати свою культуру, підносити до вершин свою літературу, музику, театр, малярство, різьбу, архітектуру. Щойно тоді український народ матиме всі можливості розвивати свої багаті творчі здібності, а ми ж один з найздібніших народів світу. Ніхто тоді не дуситиме українських поетів, письменників, мистців, артистів і вчених, ніхто не примушуватиме їх до покаянь, до перероблювання своїх творів, ніхто не накидуватиме їм, що і як вони мають писати. Щойно тоді наша культура заблестить таким ясним світлом, як блестіла вона в часи Київської Русі, щойно тоді український народ пов-

ною рікою увілле свої культурні надбання у світову скарбницю культури.

Одним словом, українському народові, щоб мати все те, що мають вільні народи, треба мати свою власну державу. Щоб жити так, як живуть вільні народи, українському народові треба мати свою державу. Щоб добитися відповідного значення між народами, так як цього добиваються вільні народи, українському народові треба своєї держави. Тільки УССД дасть українському народові життя, силу багатство, славу і значення в світі.

Українська Самостійна Соборна Держава
— „Геть від Москви!“

Своя держава, Українська Самостійна Соборна Держава розв'яже нас з нашими сусілами, що не завжди є для нас доброзичливі. Наша держава відв'яже нас передусім від нашого найнебезпечнішого для нас сусіда — від Росії. Москва хоче і навіть силою змушує нас, щоб ми жили з нею в одній, в її хаті-державі. Вона хоче мати нас завжди в своїх руках, щоб нас як найбільше використовувати, щоб нас скоріше доконати, викінчити, вигубити.

Москві вдалося використати колись нашу слабкість і замкнути нас, український

народ, у російській державі. А тепер їй ніяк не хочеться, щоб ми відірвалися. Російським імперіялістам так важко, так боляче уявити собі, що вони колинебудь мусять перестати бути панамі над багатою Україною, що вони завзялися радше знищити український народ, ніж відмовитися від панування над Україною.

Та жити з російським народом в одній державі небезпечно, просто — смертельна загроза. Це знає український народ дуже добре. За 250 років, що їх прожив український народ у російській державі, він добре пізнав, чим вона пахне, як вона ставиться до інших народів, що вона тим народам несе.

Є дві головні причини, що наказують українському народові не мати з російським народом ніякої спільної держави. Обидві ці причини дуже тісно зі собою в'яжуться.

По-перше, всі керівники, всі провідники російського народу, головню всі дотеперішні керівники російської держави — це захланні, ненажерливі імперіялісти і разом з тим жорстокі, немилосердні, криваві тирани — людомори і людоїди. Перейдем історію російської держави від самого її початку і донині. Ми побачимо, що майже кожний російський володар, від Івана III до Сталіна — це і кровожадний тиран, і зах-

ланний загарбник. А як котрий цар не сам є такий, то зате його міністри ще гірші. Ленін і Сталін перегнали що до того всіх попередніх російських володарів. Вони натворили такого, що тамтим нема з чим тепер показуватися. Так, одже, не було до тепер у російській державі ані одного володаря, ані одного уряду, що не загарбував би чужих земель, не поневолював би чужих народів, не визискував би до останнього і не гнобив би самого російського народу. Це — одне.

По-друге, сам російський народ — це такий народ, що дуже легко, без поважнішого спротиву дозволяє своїм володарям робити з них все, що їм забагнеться. Вони, ці володарі, визискують його, обдирають, дуплять з нього сьому шкуру, перетворюють у рабів, нищать, убивають, поводяться з ним як з робочою худобою. А він, той народ, мовчить і терпить, терпить і мовчить. Така влада російського народу дозволяє його володарям робити його знарядям до нападу на інші народи, до загарбування і поневолювання інших народів та їх земель.

І от через таку поведінку російських володарів і через таку владу самого російського народу терплять усі його сусіди. Очевидно, на неросійських народах воно

відбивається ще гірше, ніж на самім російським народі. Бо свій народ російські володарі б'ють, а трохи глядять, дають йому покушати трохи кнута, а трохи медяника. Натомість неросійські народи вони лише б'ють, безпощадно, жорстоко і б'ють постійно: б'ють своїм випрубованим вузловатим російським кнутом.

Як український народ збудує собі свою власну державу, тим самим він відріжеться раз на все від свого нещасного сусіда. Збудувавши свою державу, український народ позбудеться всіх страхіть, які терпить він через Росію.

Українська Самостійна Соборна Держава
— порятунок перед знищенням і загладою.

Лише УССД вибавить український народ від неволи, яка тепер означає те саме, що повільну смерть цілого українського народу. Лише Українська Самостійна Соборна Держава зробить кінець усім тим нещастям і страхіттям, що їх терпить тепер Україна та її народ.

Які ж це нещастя і страхіття, що самі собою зникнуть з настанням УССД? А ось які. Українські селяни — колгоспні невольники, раби, гірші від колгоспної худоби. Українські робітники — фабричні невольни-

ки, раби, щось гірше ніж ті машини, що до них вони приковані. Українські інтелігенти — наукові невільники. Голод, навмисно створюваний і підтримуваний голод. Нужда щодо одягу, житла і інших необхідних до життя речей. Постійний страх перед поліцією, непевність ні дня ні години. Безправні, безпідставні переслідування мвд, мгб, партією, знущання над мільйонами невинних людей на кожнісінькому кроці. А решти без підстави і без причини, масові вивози, грабунки, убивства невинних людей. Грабіж незчислених багатств України, добутих з української землі і з праці українського народу. Вивіз тих багатств поза межі України задармо, без копійки заплати. Знищення української культури. Русифікація українців. Це лиш найважливіші приклади тих страхіть і безправства, що їх терпить Україна та її народ в російсько-большевицькій неволі. Всього того не стане, як Україна буде вільною, як український народ буде мати свою державу — УССД.

Рабство, в яке загнали українських селян, робітників, інтелігентів буде існувати доти, поки Україна буде колонією Росії, поки над Україною пануватиме російська держава. Бо в українській державі, як її ще мав український народ, рабства не було

ніколи. А сьогодні в цілому світі люди є вільні. Тільки в російській державі рабство існувало завжди, а тепер воно найстрашніше. Так звана дисципліна праці, заборона переноситися з місця на місце, перекидування робітників проти їх волі разом з машинами і як машини, заборона самому вибрати собі місце праці, заборона виїздити за кордон, безперестанне слідження поліції і партії за тим, що люди говорять і думають, небезпека говорити те, що думається і відчувається — ось ті найважливіші справи, що роблять нині кожного українця рабом, невільником. Лиш уявити собі: в українських містах на українській землі українець приневолений говорити російською мовою. Чи може бути щось страшнішого? Або інше: на всі беззавдання і злочини, що їх роблять большевики ніхто не лише не сміє писнути, але мусить кожний співати, що немає краще в світі. Чи може бути страшніше рабство? Або таке: в Україні українських дітей і взагалі людей насильно вивозять, як собак, щоб заповнити ними уральські та сибірські копальні, фабрики, заводи. Так колись ловили людей в Україні татари, щоб торгувати ними на своїх базарах. Тільки через здобуття і побудову власної держави, Української Самостійної Соборної Держави, український

народ позбудеться російського рабства. В УССД український народ установить собі такий порядок і такі закони, які не відбиратимуть людині її особистої свободи й гідності. Власне УССД стоятиме на сторожі, допильновуватиме, щоб ніхто ні всередині держави, ні ззовні не посягав уже на права цілого українського народу і кожної української людини.

Голод, постійне недоїдання, постійна журба за шматок хліба і ложку страви в українській самостійній державі не можливі. Українська земля, найурожайніша в світі земля, має стільки харчів, що лише невелику частину того потрібно, щоб кожнісінька людина в Україні була сита. А більшовики спричинюють постійну голодівку в Україні. Своїми порядками вони довели до того, що українська земля родить лише незначну частину того, що могла би вродити, родить далеко менше, ніж найяловіші землі у вільних державах. По-друге, більшовики основну масу того, що вродиться на українській землі, забирають з України геть, в Росію. А з того, що лишається в Україні, найбільше і найкраще з'їдають оті більшовицько-російські настаєвники і погоничі, що перебувають в Україні. А є їх до вісім мільйонів. Зимою 1949 року більшовики представилися в

Америці, що можуть продати за кордон около вісім мільйонів тонн пшениці щороку. А звідки ж беруть вони ту пшеницю? Найбільше — з України. І то тоді, як український народ примирає з голоду. Очевидно, якраз тому український народ примушений примирати з голоду.

Голодувати і постити перестане український народ тільки щойно в своїй державі. Українська держава буде продавати за кордон лише такі продукти, яких буде більше, ніж треба, щоб вижити досита український народ.

Нужда на одяг, житло, опал і інші найкращі до життя речі — також наслідок большевицького панування над Україною. Большевикам усього мало. Їм вічно стоїть перед очима страх за власну бандитську шкуру. Тому вони хочуть озброїтися по зуби. Тому вони нападають на вільні народи, щоб у цей спосіб ще якнайдовше оборонити самих себе. Для того вони обрабовують свої колонії, насамперед Україну. Українському народові, замість усього його добра, дають купу слів про могутність ССРСР. А могутність ССРСР — це смерть для України та її народу.

Українському народові треба жити заможно і по-людському. Все те може за-

безпечити і забезпечить українському народові його власна держава — УССД.

Страх за своє життя, що його постійно вже четвертий десяток років зазнає кожна українська людина, теж зв'язаний тісно з чужим, російським пануванням. Скільки страху, тривоги, непевности наїдається кожний українець лише через те, що він — якраз українець. Бо большевицько-російська держава, кожний її урядовець і поліцай, на кожному кроці підозріває українця, майже кожен українську людину, навіть українського большевика, підозріває, що це — самотійник, який як не тепер, то пізніше, в майбутньому може захотіти сам визволення України і других українців вмовляти до того. Скільки ж то українців стероризованих, скатованих большевицькими державними бандитами до крайніх меж розпуки, проклинали свою долю за те, що пустила їх на світ не людьми, а українцями. Чи може бути на світі щось страшніше? На кожному кроці кожний українець чує на собі вовчі, хижацькі погляди жорстокого окупантського опричника, який все має наготові для кожного українця своє найвище обвинувачення: ти — хахол! ти — мазепинець, петлюривець, бандеривець! Бо той окупант постійно боїться, що українець, як господар на своїй

рідній землі, може як не нині, то завтра прогнати його. А йому так не хочеться йти геть, геть з багатої України, де „єсть что шамать, єсть что піть, можно дєнежєк нажить і дєвушек полюбіть“ (гвалтувати).

З хвилиною створення УССД і ці страхиття, ці найбільш протинародні і протилюдські дикунства зникнуть самі собою. А разом з тим зникнуть, пропадуть раз на все всі переслідвання, побої, арештування, масові вивози, гвалтування, вбивства. Бо все це має за причину те, що українці є українці, що вони — окремий народ, що вони — власники і володарі багатої України. Щоб раз на завжди захистити український народ від терпінь і смертей через те, що його земля багата, на те потрібна насамперед українська держава — УССД.

У 1943 році московські большевики на Пидкавказі знищили до ноги кількєсоттєсячних народів: калмиків — околє 200 тєсяч, чечєнцєв та їнгушєв — околє 500 тєсяч, карачаїв — околє 150 тєсяч, балкарцєв та кабєрдинцєв — околє 350 тєсяч. Частину тих народів вимордували на мїсцях, а частину вивєзли на повільну холодну смерть на північ. Їх землі засєлили росїянами. Назви тих земель, зв'язані з їх власниками-народами, вимазали з карт. Навіть назви мїст і сїл поперемиїювали, щєб затєрти

всякий слід по народах на їх відвічних землях. Ці землі прилучили до Росії як звичайні області звичайної ніби російської землі. Так виглядає в ділах сталінська національна політика, яка, як мав безличність говорити Молотов у Парижі, нібито найкраще в світі розв'язує національне питання. Таку саму долю готують московські імперіялісти всім поневоленим під ними народам. Бо доки російські большевики мають силу, вони завжди змагатимуть до того, щоб знищити сусідні неросійські народи, а самі засісти на їхні землі.

Український народ від тої загибелі може спасти й оберезити тільки власна держава — УССД. Бо тільки УССД протиставить російській нищівній силі українську творчу силу, силу українського народу.

УССД, яка повстане волею українського народу після знищення всіх теперішніх страхіть і безправств, стане на Сході Європи запорукою того, що таке вже тут ніколи в майбутньому не повториться.

Червень, 1949 року.

Надруковано в друкарні ОУН ім. полк. Шелеста
в червні 1951 р.